

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ВАРНА

СТАНОВИЩЕ

Вх. № РД 20-444/05.04.2022г.

От: Проф. д-р Стоян Петков Маринов
Катедра „Икономика и организация на туризма”, Икономически университет-Варна, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки. Професионално направление: 3.9. Туризъм. Научната специалност: „Икономика и управление (туризъм)“ в ИУ-Варна.

Автор на дисертационния труд: Лилияна Петрова Бърдукова

Тема на дисертационния труд: „Икономическа ефективност на морски хотелски комплекс“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД 06-42 от 07.03.2022 г. на Ректора на ИУ-Варна

1. Информация за дисертанта

Докторантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика и организация на туризма“, факултет „Управление“ на ИУ-Варна по докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ съгласно решение на ФС на факултет „Управление“, протокол № 37 / 28.01.2015 г. и заповед № РД 17-448/03.02.2015 г. на Ректора на ИУ-Варна. Обучението е осъществено в задочна форма през периода 02.02.2015-02.02.2019г. Докторантът е отчислен с право на защита съгласно решение на ФС на факултет „Управление“, протокол № 37 / 29.01.2019 г. и заповед № РД 17-312/06.02.2019 г. на Ректора на ИУ-Варна.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Обемът на дисертационния труд е 242 страници. Отличава се с правилна структура, която включва всички задължителни елементи на научно-изследователска разработка: увод от 5 стр., изложение в три глави с общо 207 стр., заключение от 6 стр., 3 приложения (11стр.), списък на литературните източници (14 стр.).

Дисертационният труд има ясно дефинирани обект и предмет на изследването. *Обект* на разглеждане е морският хотелски комплекс и конкретно хотелски комплекс „Атлас“ в к.к „Златни пясъци“, а *предмет* на изследване е икономическата ефективност на морски хотелски комплекс.

Изследователска цел е „посредством теоретична систематизация, анализ и оценка на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс да бъдат очертани насоки за нейното повишаване по примера на хотелски комплекс „Атлас“. Целта е конкретизирана в пет изследователски задачи.

Авторката демонстрира познания на наличната литература по темата и е

използвала достатъчно набор от информационни източници. В списъка на използваната литература са посочени общо 196 заглавия, от които 175 – литературни и 21 от Интернет.

Интерпретациите и изводите в изложението се илюстрирани и аргументирани с 13 таблици и 13 фигури.

Авторката използва подходящи изследователски методи за постигане на научната цел: теоретичен анализ, сравнителен анализ, метод на индукция и дедукция, подход на обобщаване на данни (DEA).

Съдържанието на дисертационния труд доказва постигането на поставената научна цел.

В първата глава на дисертационния труд са систематизирани теоретични основи на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс. Представен е авторски модел за измерване на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс.

Във втората част на разработката е направен анализ на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс на примера на х. к. „Атлас“

В трета глава на разработката авторката формулира препоръки за повишаване на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс по примера на х. к. „Атлас“.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

По наша преценка в дисертационния труд се съдържат четири значими научно-приложни приноса.

Първо, в теоретичен аспект са изведени особеностите на инвестициите и на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс.

Второ, разработен е авторов модел за оценката на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс на основата на система от икономически показатели.

Трето, направен е сравнителен анализ на икономическата ефективност на х.к. „Атлас“ в к.к. „Златни пясъци“ в съпоставка с базов хотел „Касандра Палас“ в Гърция.

Четвърто, формулирани са практически насоки за повишаване на икономическата ефективност в морски хотелски комплекс.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Лиляна Бърдукова представя 6 публикации по темата на дисертацията. Две от публикациите са самостоятелни статии, едната от които е в реферирано списание. 4 са научни доклади в сборници от научни форуми в България. Представените публикации отразяват съществени резултати от дисертационния труд и му осигуряват достатъчна публичност.

5. Оценка на автореферата

Представеният автореферат резюмира съдържанието на основните структурни части на дисертационния труд и отговаря на нормативните изисквания.

6. Блежки и препоръки

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • Телевакс 052 643 365 • www.uе-varna.bg

Бих препоръчал на докторант Лиляна Бърдукова да разшири научноизследователската си работа по темата като обхване и икономическата ефективност на всички видове места за настаняване в туризма.

7. Заключение

Не е констатирано плагиатство в дисертационния труд и в автореферата. Докторантът изпълнява количествените изисквания по чл. 35, ал. 1, т. 1-4 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна и отговаря на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, съгласно чл. 2б, ал. 2 и ал. 3 на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Давам **положителна оценка** и гласувам за присъждането на образователната и научна степен “доктор” по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” в професионално направление 3.9 Туризъм на Лиляна Петрова Бърдукова.

31.03.2022 г.

Изготвил становището:

Гр. Варна

(проф. д-р Стоян Маринов)

Вх. № РД.00-561 (28.04.2022)

ДО

**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД НА РЕКТОРА
НА ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА**

по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Икономика и управление (туризъм)“

СТАНОВИЩЕ

За придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.9. „Туризъм“, докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ по обявена процедура от Икономически университет - Варна

от проф. д-р Братой Георгиев Копринаров Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, Катедра „Маркетинг и туризъм“

за дисертационния труд на Лилияна Петрова Бърдукова, докторант в катедра „Икономика и организация на туризма“ към ИУ – Варна на тема „Икономическа ефективност на морски хотелски комплекс“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9. „Туризъм“, докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“

1. Основание за написване на становището

Заповед № РД-06-42/07.03.2022 г. на Ректора на Икономически университет – Варна за определяне на Научно жури и решение на факултетния съвет на факултет „Управление“ Протокол № 31 от 23.02.2022 г.

2. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Лилияна Петрова Бърдукова се състои от 242 страници, от които: увод (5 стр.); изложение в три глави (207 стр.); заключение (6 стр.); използвана литература (14 стр.) Основният текст съдържа 13 таблици и 13 фигури. Списъкът на използваната литература се състои от 196 заглавия, в т.ч. 175 литературни и 21 интернет източника. Към дисертационния труд са изгответи 3 приложения (11 стр.).

Актуалността на темата се определя обективно от два основни фактора: от безпрецедентна пандемична обстановка и изпитанията, които тя поставя пред туристическия сектор и в частност – хотелиерството и ресторантърството и от факта, че ефективността се превръща в ключова област в управлението на хотелските комплекси.

Обект на изследването е морският хотелски комплекс и конкретно хотелски комплекс „Атлас“ в к.к „Златни пясъци“. Предмет на изследването е икономическата ефективност на морски хотелски комплекс.

Научната цел на дисертационния труд е посредством теоретична систематизация, анализ и оценка на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс да бъдат очертани насоки за нейното повишаване по примера на хотелски комплекс „Атлас“.

За разкриване на научната цел в дисертационния труд, докторант Бърдукова формулира пет изследователски задачи.

Предложената за научно становище дисертация е разработена на основата на обстойен преглед и анализ на наличните научни публикации по темата на български и чуждестранни автори. В своя изследователски инструментариум докторантът е

използвал редица изследователски методи като: анализ и синтез; хронологически подход, анкетно проучване; дескриптивни, статистически, непараметрични и математически методи; контент анализ; компаративен анализ. За изпълнение на целите и задачите на изследването са използвани вторични и първични информационни източници.

3. Публикации и участие в научни форуми

Докторант Бърдукова е публикувала шест научни труда, в т.ч. две научни статии и четири доклада на научни форуми, с което отговаря на количествените изисквания по чл. 35, ал. 1 и т.1-4 от *Правилата за развитие на академичния състав в ИУ – Варна*.

4. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

В структурно отношение съдържанието на дисертационния труд е логично построено и добре балансирано, стилът е ясен и разбираем. Докторантката сполучливо в успяла да развие и докаже заложените хипотези в разработката. Като цяло, дисертацията се отличава с ясно изразена авторска позиция, оригиналност и задълбоченост на изводите.

Използваната методика на изследване в дисертационния труд е подчинена на неговите научни цели и конкретни изследователски задачи. В хода на своето научно изследване, докторантът е постигнал оптимално използване и съчетание на абстрактни, научни и практико-приложни методи.

Авторската намеса на докторанта е съобразена с изискванията на използваните изследователски методи. Налице е ясно изразена автентичност на изходните данни, логичност и достоверност на изводите и препоръките.

Изследователската логика и структура на дисертацията са правилни и добре изградени. При структурирането е спазен традиционния подход при написването на подобен род научни разработки, първо се изясняват теоретичните основи на проблематиката, на второ място се представя методологията на изследването и на трето място, логично се прилага описаната методология към конкретната проблематика и необходимите изводи и предложения.

Илюстрованият материал в дисертацията – 13 таблици и 13 фигури е представен ясно и с необходимото качество. Източниците на илюстрования материал са коректно цитирани. Като цяло този материал е напълно достатъчен за представяне и аргументация на авторските идеи и заключения.

Докторантът демонстрира способности да анализира, да генерира идеи и да интерпретира резултати от научно изследване, да провежда самостоятелно научно изследване.

Дисертационният труд е разработен като е приложена класическата структура за подобен род научни разработки: въведение, основно съдържание на научното изследване в три глави, заключение, библиографска справка и приложения.

В глава първа съдържателно и в детайли се извеждат теоретичните основи за разкриване съдържанието на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс.

Докторантът приема „ефективността като общото съдържание, всеобхватно, отнасящо се до използването на всички видове ресурси: природни, човешки, материални и финансови, за всички компоненти на дейност: производство, търговия, услуги, техните количествени и качествени аспекти, икономически и социални, пряки и косвени. Предвид специфичния характер на туризма, доколко една услуга е ефективна се определя не само от начина на нейната подготовка, а и от потребностите, които тя задоволява“. За целите на дисертационния труд, акцентът е поставен върху икономическата ефективност на туристическото предприятие, разгледана в контекста на корелационните ѝ зависимости със социалните и технологичните фактори на външната и вътрешната среда на фирмата, които определят и основните ѝ компоненти.

Приносен момент още в първа глава е предложенията авторов „*Модел за сравнителен анализ на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс*“.

Втора глава в структурен и логичен аспект е посветена на анализ и оценка на икономическата ефективност на хотелски комплекс „Атлас“. Съгласно основната изследователска теза на дисертационния труд, формулирана от докторанта, икономическата ефективност на хотелския комплекс и нейното повишаване са многофакторно обусловени по отношение на разходите и приходите от дейността на обекта.

На базата на представения анализ, авторът прави следните основни изводи и заключения:

Първо, въпреки сравнителното намаляване на броя на заетите лица в отговор на предизвикателствата на COVID-19, разходите за работни заплати остават с най-голям обем, пряко рефлектиращ върху икономическата ефективност на изследваното предприятие.

Второ, постигането на икономическа ефективност е функция на структурата на общите приходи от дейността в обекта.

Трето, видовете ефективност не следва да се изключват взаимно и да си противоречат, а да са в непрекъсната интеграция помежду си.

В глава трета изследването е насочено към формулиране на препоръки за повишаване на икономическата ефективност на хотелски комплекс „Атлас“. В този контекст докторант Бърдукова формулира три насоки за повишаване на ефективността: усъвършенстване на инвестиционния процес за развитие на обекта; оптимизиране на експлоатационните разходи; оптимизиране на приходите на обекта.

Посочените констатации ми дават възможност да направя следния извод: *дисертационния труд е представен във вид и обем, отговарящ на изискванията на чл. 34, ал. 2 и ал.3 от Правилата за развитие на академичния състав в ИУ – Варна.*

5. Идентифициране и оценяване на научните приноси

В дисертационния труд открояваме следните приноси от научно-приложен характер:

- Систематизирана е теорията и са изведени особеностите на инвестициите и икономическата ефективност на морски хотелски комплекс в контекста на разбирането за икономическа ефективност в туризма;
- Разработен е авторов модел за оценката на икономическа ефективност на морски хотелски комплекс на основата на анализ на система от икономически показатели⁴;
- Извършен е сравнителен анализ на икономическата ефективност на конкретен морски хотелски комплекс чрез систематизиране на количествени и качествени данни от различни информационни източници;
- Формулирани са насоки за увеличаване на икономическата ефективност в морски хотелски комплекс.

6. Констатирано или неконстатирано plagiatство

В дисертационния труд не е констатирано plagiatство.

7. Критични бележки и препоръки:

По отношение на дисертационния труд, основното изложение и аргументирането на авторската теза и аргументацията на изводите нямам съществени критични бележки и препоръки.

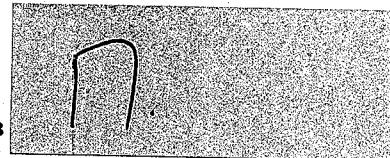
8. Заключение

Предложената докторска дисертация от Лилияна Петрова Бърдукова, докторант в катедра „Икономика и организация на туризма“ към ИУ – Варна на тема „Икономическа ефективност на морски комплекс“ обогатява значително науката и практиката по отношение възможностите повишаване ефективността на хотелските комплекси.

В заключение, на основата на положителните страни на дисертационния труд, на научните достижения и личния принос на докторанта, убедено давам своята категорична положителна оценка и предлагам на почитаемото Научно жури да присъди на докторант **Лиляна Петрова Бърдукова** образователната и научна степен "доктор" в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9. „Туризъм“, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“.

20.04.2022 г.
Бургас

Изготвил становището:
проф. д-р Братой Копринаров

ДО

**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД НА РЕКТОРА
НА ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по
научната специалност „Икономика и управление (туризъм)“**

СТАНОВИЩЕ

За придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.9. „Туризъм“, докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ по обявена процедура от Икономически университет - Варна

1. Обща информация

Изготвил становището: доц. д-р Веселина Иванова Атанасова, Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, Катедра „Маркетинг и туризъм“.

Основание за написване на становището: Заповед № РД-06-42/07.03.2022 г. на Ректора на Икономически университет – Варна за определяне на Научно жури и решение на факултетния съвет на факултет „Управление“ (Протокол № 31 от 23.02.2022) г.

Автор на дисертационния труд: Лиляна Петрова Бърдурова

Тема на дисертационния труд: „Икономическа ефективност на морски хотелски комплекс.“

Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Лиляна Петрова Бърдурова се състои от 244 страници, от които: увод (5 стр.); изложение в три глави (207 стр.); заключение (6 стр.); списък с използвана литература (15 стр.) Основният текст съдържа 13 таблици и 13 фигури. Списъкът с цитираната литература обхваща 197 източника, от тях 176 са литература и 21 интернет страници. В дисертационния труд има и 3 приложения (11 стр.).

Дисертационният труд на автора е посветен на актуална проблематика в съвременния туризъм за икономическата ефективност, базираща се, от една страна на създалата се безпрецедентна пандемична обстановка и изпитанията, които тя поставя пред туристическия сектор и от друга страна, спада в търсенето поради COVID-19 и неговите реални отражения за създаването на всеобща несигурност в бранша. Изборът на автора относно темата на разработката е много добре мотивиран и логически обоснован: „Влошаването на икономическите показатели на хотелските обекти и тяхното общо представяне на туристическия пазар, поражда причина в днешното съвремие за изследване на икономическата ефективност на местата за настаняване“.

Предметът на научното изследване е ясно и точно дефиниран, акцентира върху ползите от икономическата ефективност на морски хотелски комплекс.

Обект на изследване е морският хотелски комплекс и конкретно хотелски комплекс „Атлас“ в к. к. „Златни пясъци“.

Научната цел на дисертационния труд кореспондира с посочената от автора необходимост за хотелиерите и по-конкретно, посредством теоретична систематизация, анализ и оценка на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс да бъдат очертани насоки за нейното повишаване по примера на хотелски комплекс „Атлас“. За постигането на така формулираната научна цел, докторант Лиляна Бърдурова си поставя и реализира пет изследователски задачи: систематизиране на наличната теория и извеждане на особеностите на

икономическата ефективност в туризма и в частност на инвестициите и икономическата ефективност на морски хотелски комплекс; разработване на модел за изследване на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс; извършване на анализ и оценка на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс по примера на х.к. „Атлас в к.к. „Златни пясъци“; разглеждане на икономическите тенденции в развитието на морските хотелски комплекси в България; очертаване на препоръки за повишаване на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс по примера на х.к. „Атлас“ в к.к. „Златни пясъци“.

В разработката успешно се проверява и доказва тезата, че икономическата ефективност на морски хотелски комплекс и нейното повишаване са многофакторно обусловени по отношение на разходите и приходите от дейността на обекта. Формулираната теза се конкретизира в **три изследователски хипотези**.

Използваните научно-изследователски методи съответстват на зададените в дисертацията научно-изследователска цел и задачи.

Източниците на информация са първични /публични финансови отчети на дружество, собственик на х. к. Атлас и вторични /специализирана литература, в т. ч. научни трудове на български и чуждестранни автори (предимно на английски език), специализирани издания на туристически организации, изследователски агенции и консултантски компании, нормативни актове и други.

В структурно отношение съдържанието на дисертацията е логично обвързано, подробно, последователно, със сравнително добре балансиранi части, стилът е ясен и разбираем. Дисертационният труд се отличава с ясно изразена авторска позиция, оригиналност и задълбоченост на изводите, с прецизен научен апарат.

Авторският подход на докторанта е съобразен с изискванията на използваните изследователски методи. Налице е ясно изразена автентичност на изходните данни, последователност и достоверност на изводите и препоръките.

Изследователската логика и структура на дисертацията са правилни и добре представени. При структурирането е спазен традиционния подход при написването на подобен род научни разработки, първо се изясняват теоретичните основи на проблематиката, на второ място се представя методологията на изследването и на трето място, логично се прилага описаната методология към конкретната проблематика и необходимите изводи и препоръки. Докторантът сполучливо демонстрира способности да провежда и анализира самостоятелно научно изследване, да интерпретира резултати, да генерира идеи и предложения.

Дисертационният труд има характер на цялостно, завършено, оригинално и значимо научно изследване по проблема за икономическата ефективност и разработване на препоръки за нейното повишаване, генерирайки ползи за хотелиерите.

Посочените констатации ми дават възможност да направя следния извод:
дисертационният труд е представен във вид и обем отговарящ на изискванията на чл. 27, ал. 2 от ППЗРАСРБ и на чл. 34, ал. 2 и ал.3 от Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ – Варна.

II. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд следва класическата структура за подобен род научни разработки: въведение, основно съдържание на научното изследване в три глави, заключение, библиографска справка и приложения и съответства на изискванията по чл. 34, ал. 2 и ал. 3 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна.

В глава първа детайлно и задълбочено се извеждат теоретичните аспекти за разкриване съдържанието и особеностите на понятието „морски хотелски комплекс“ в контекста на хотелиерската суперструктура, открояват се авторските обобщени изводи.

Теоретичен дебат се наблюдава и по темата за „ефективност“, в който автора се откроява с обобщен извод: „Интегралните взаимовръзки между икономическата, социалната и техническата ефективност са от стратегическо значение за успешното позициониране и задържане на пазара на всеки икономически субект“. Споделям, че изключително сполучливо е разкрита и обоснована взаимовръзката между икономическата ефективност и инвестициите в морски хотелски комплекс. Значителен принос се забелязва още в първа глава. Докторант Бърдурова в § 1.4. представя „Модел за измерване на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс“, авторов модел за проследяване процесите на измерване и оптимизиране на икономическата ефективност. Докторант Бърдурова представя и методите за оценка на реални инвестиционни проекти. Потенциалът на модела се разкрива чрез сравнителен анализ на икономическата ефективност на морски хотелски комплекси. С цел практическа приложимост, чрез конструираният концептуален модел, авторът споделя свои виждания за „собствен комплект от променливи за анализ и оценка на ефективността на хотелски комплекс“.

Втора глава в структурен и логичен аспект е посветена на анализ на настоящото състояние на хотелски комплекс „Атлас“ от гледна точка на икономическата ефективност. Предложен е изследователски дизайн от докторанта за сравнителна оценка на счетоводната информация и въпросник за несчетоводна информация на хотелски комплекс „Атлас“ и хотел „Касандра Палас“.

Трета глава разкрива съществени препоръки за повишаване на икономическата ефективност на х.к. „Атлас“, к.к. Златни пясъци. Ясно изразени и аргументирани приносни моменти в тази част на дисертационния труд са представените препоръки в три направления: усъвършенстване на инвестиционния процес за развитие на обекта; оптимизиране на експлоатационните разходи; оптимизиране на приходите на обекта. Докторант Бърдурова обобщава логическата обвързаност между приходите и управление на разходите и прави извода, че само при подходяща и балансирана връзка между тях, хотелите могат да постигнат оптимална стратегия за повишаване на ефективността си и съответно да повишат резултатите от дейността.

Изготвеният автореферат от докторант Бърдурова е в обем от 38 страници и резюмира в достатъчно висока степен разработения научен труд, отразява точно и коректно съществените аспекти и изводи. Приложен е списък на публикациите по дисертационния труд: 2 статии и 4 доклада, които отговарят на изискуемия брой за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Относно автореферата на дисертационния труд и по-конкретно за лексикалната и стиловата характеристика на текста нямам забележки;

В дисертационният труд и в автореферата не се констатира plagiatство.

III. Научни и научно-приложни приноси в дисертацията:

В дисертационния труд са откроени следните научни и научно - приложни приноси:

1. Систематизирана е теорията и са изведени особеностите на инвестициите

и икономическата ефективност на морски хотелски комплекс в контекста на разбирането за икономическа ефективност в туризма;

2. Разработен е авторов модел за оценката на икономическа ефективност на морски хотелски комплекс на основата на анализ на система от икономически показатели.

3. Извършен е сравнителен анализ на икономическата ефективност на

конкретен морски хотелски комплекс (х.к. „Атлас“ в к.к. „Златни пясъци“) чрез систематизиране на количествени и качествени данни от различни информационни източници.

4. Формулирани са насоки за увеличаване на икономическата ефективност в морски хотелски комплекс.

Критични бележки и препоръки:

По отношение на дисертационния труд, основното изложение и аргументирането на авторската теза и аргументацията на изводите нямам критични бележки и препоръки.

IV. Заключение

Предложената докторска дисертация от Лиляна Петрова Бърдукова, докторант в катедра „Икономика и организация на туризма“ към ИУ – Варна на тема „Икономическа ефективност на морски хотелски комплекс“ обогатява в значителна степен науката и практиката по отношение възможностите за подобряване на бизнес резултатите и осигуряване на показатели за хотели, които не са достигнали максимална ефективност. Придържам се към авторовото обобщение, че получените резултати могат да бъдат използвани за последващи проучвания в областта на икономическата ефективност на морски хотелски комплекс и обобщената количествена и качествена информация може да бъде допълнително интерпретирана и съпоставена чрез различни изследователски методи.

В заключение, на основата на положителните страни на дисертационния труд, на научните достижения и личния принос на докторанта, убедено давам своята категорична положителна оценка за него и предлагам на почитаемото Научно жури да присъди на докторант Лиляна Петрова Бърдукова образователната и научна степен “доктор” в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9. „Туризъм“, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

27.04.2022 г.

Бургас

Изготвил становището:

доц. д-р Веселина Атанасова

